

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

'Status of forces': Strafrechtsmacht over militairen vanuit internationaalrechtelijk & militair-operationeelrechtelijk perspectief

Voetelink, J.E.D.

Publication date
2012

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Voetelink, J. E. D. (2012). *'Status of forces': Strafrechtsmacht over militairen vanuit internationaalrechtelijk & militair-operationeelrechtelijk perspectief*. [, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Verkorte inhoudsopgave

Inhoudsopgave	p.
Lijst van afkortingen	p.
Hoofdstuk 1 Inleiding	p.
Deel I Historische analyse	p.
Hoofdstuk 2 Grondregel	p.
Hoofdstuk 3 Consensuele stationering tijdens gewapende conflicten	p.
Hoofdstuk 4 Crisisbeheersingsoperaties	p.
Hoofdstuk 5 Militaire samenwerking	p.
Deel I Conclusie	p.
Deel II Internationaalrechtelijk perspectief	p.
Hoofdstuk 6 De soevereine staat en de uitoefening van rechtsmacht	p.
Hoofdstuk 7 Immuniteit	p.
Hoofdstuk 8 Staat, krijgsmacht en immuniteit	p.
Hoofdstuk 9 Internationale organisaties	p.
Deel II Conclusie	p.
Deel III Militair-operationeelrechtelijk perspectief	p.
Hoofdstuk 10 'Law of visiting forces' in het militair operationeel recht	p.
Hoofdstuk 11 Begrippen	p.
Hoofdstuk 12 Analyse grondslagen	p.
Hoofdstuk 13 Specifieke statusonderdelen	p.
Deel III Conclusie	p.
Hoofdstuk 14 Synthese en conclusie	p.
Samenvatting	p.
Summary	p.
Bijlage A Anglo-French Declaration, 15 December 1917	p.
Bijlage B Overzicht crisisbeheersingsoperaties (niet VN)	p.
Bijlage C Overzicht Nederland, militaire samenwerking	p.
Verdragen en andere internationale instrumenten	p.
Besluiten en andere documenten van internationale, organisaties	p.
Jurisprudentie	p.
Literatuuroverzicht	p.

Inhoudsopgave

Verkorte inhoudsopgave.....	iii
Inhoudsopgave	iv
Lijst van afkortingen.....	ix
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	1
§ 1. Een voorbeeld: Afghanistan, 2001 e.v.....	1
§ 2. Het belang van staten bij de regeling van de strafrechtsmacht.....	2
§ 2.1. <i>Status bij buitenlandse militaire operaties</i>	2
§ 2.2. <i>Status bij internationale militaire samenwerking</i>	3
§ 2.3. <i>Strafrechtsmacht centraal</i>	3
§ 3. Doel- en probleemstelling	4
§ 4. Deelgebieden	6
§ 4.1. <i>Historische analyse</i>	6
§ 4.2. <i>Internationaalrechtelijke perspectief</i>	7
§ 4.3. <i>Militair-operationeelrechtelijke perspectief</i>	8
§ 5. Afbakening en begrippen.....	9
§ 5.1. <i>Instemming staat van verblijf</i>	10
§ 5.2. <i>Militairen</i>	11
§ 5.3. <i>Interne orde en discipline</i>	12
§ 5.4. <i>Crisisbeheersingsoperaties</i>	12
§ 5.5. <i>Rechtsmacht en immuniteit</i>	13
§ 5.6. <i>Statusregelingen</i>	18
§ 5.7. <i>Definitie</i>	19
§ 6. Methode van onderzoek	19
§ 7. Indeling.....	21
DEEL 1 Historische analyse.....	23
Hoofdstuk 2 Grondregel.....	24
§ 1. Inleiding.....	24
§ 2. <i>The Exchange v. McFaddon</i>	24
§ 3. <i>Coleman v. Tennessee</i> en <i>Dow v. Johnson</i>	26
§ 4. Grondregel	27
§ 5. De 19 ^{de} eeuwse praktijk.....	30
§ 6. De reikwijdte van de strafrechtsmacht	31
§ 7. Conclusie	33
Hoofdstuk 3 Consensuele stationering tijdens gewapende conflicten	35
§ 1. Inleiding.....	35
§ 2. De praktijk in de Eerste Wereldoorlog.....	35
§ 2.1. <i>Geallieerden</i>	36
§ 2.2. <i>Centralen</i>	37
§ 3. De praktijk in de Tweede Wereldoorlog	38
§ 4. Na de Tweede Wereldoorlog	43
§ 5. Analyse van de praktijk	45
§ 6. Conclusie	48
Hoofdstuk 4 Crisisbeheersingsoperaties.....	49

§ 1. Inleiding.....	49
§ 2. Volkenbond	50
§ 3. VN.....	50
§ 3.1. 'Experts on mission'.....	51
§ 3.2. Troepen	53
§ 4. Andere organisaties en coalities.....	57
§ 4.1. Algemeen.....	57
§ 4.2. NAVO.....	59
§ 4.3. EU.....	61
§ 4.4. Coalities van staten.....	63
§ 5. Stationering in en doortocht door derde staten.....	64
§ 6. Humanitaire hulpverlening.....	66
§ 7. Analyse van de praktijk	68
§ 8. Conclusie	71
Hoofdstuk 5 Militaire samenwerking.....	73
§ 1. Inleiding.....	73
§ 2. Koude Oorlog	74
§ 2.1. Nasleep van de Tweede Wereldoorlog.....	74
§ 2.2. NAVO.....	77
§ 2.3. Bilaterale samenwerking buiten de NAVO.....	83
§ 2.4. Oost-Europa	86
§ 3. Na de Koude Oorlog	87
§ 3.1. <i>Partnership for Peace, uitbreiding NAVO en EU</i>	87
§ 3.2. <i>Veiligheidssituatie na 11 september 2001</i>	90
§ 4. Analyse van de praktijk	94
§ 5. Conclusie	96
DEEL I Conclusie.....	99
DEEL II Internationaalrechtelijk perspectief.....	102
Hoofdstuk 6 De soevereine staat en de uitoefening van rechtsmacht	103
§ 1. Inleiding.....	103
§ 2. Ontwikkeling van staten	104
§ 3. Soevereine staat	105
§ 4. Rechtsmacht van een staat.....	106
§ 4.1. <i>Rechtsmacht</i>	106
§ 4.2. <i>Rechtsmachtbeginselen</i>	107
§ 4.2.1. Territorialiteitsbeginsel.....	108
§ 4.2.2. Nationaliteitsbeginsel	108
§ 4.2.3. Beschermingsbeginsel	110
§ 4.2.4. Universaliteitsbeginsel	110
§ 5. Conclusie	112
Hoofdstuk 7 Immunititeit.....	113
§ 1. Inleiding.....	113
§ 2. Staatsimmunititeit.....	114
§ 2.1. <i>Algemeen</i>	114
§ 2.2. <i>Leer van de absolute staatsimmunititeit</i>	114
§ 2.3. <i>Leer van de relatieve staatsimmunititeit</i>	115

§ 2.4. <i>Codificatie</i>	117
§ 3. Immunititeit van overheidsfunctionarissen.....	119
§ 3.1. <i>Functionele en persoonlijke immunititeit</i>	119
§ 3.2. <i>Functionarissen</i>	122
§ 3.2.1. Staatshoofden	123
§ 3.2.2. Regeringsleiders en ministers	124
§ 3.2.4. Diplomaten	126
§ 3.3. <i>Internationale misdrijven en immunititeit</i>	129
§ 4. Conclusie	133
Hoofdstuk 8 Staat, krijgsmacht en immunititeit	135
§ 1. Inleiding.....	135
§ 2. Staat, krijgsmacht en rechtsmacht	135
§ 2.1. <i>Relatie staat - krijgsmacht</i>	136
§ 2.1.1. Inzet particuliere bedrijven.....	138
§ 2.1.2. Overdracht van bevelsbevoegdheid.....	139
§ 2.2. <i>Strafrechtsmacht en de krijgsmacht</i>	139
§ 3. Krijgsmacht en immunititeit.....	142
§ 3.1. <i>De krijgsmacht in de leer van de absolute en relatieve staatsimmunititeit</i>	143
§ 3.2. <i>Functionele immunititeit strijdkrachten</i>	145
§ 3.3. <i>Oorlogsschepen</i>	150
§ 3.4. <i>Militaire luchtvaartuigen</i>	152
§ 4. Conclusie	153
Hoofdstuk 9 Internationale organisaties	155
§ 1. Inleiding.....	155
§ 2. Definitie.....	156
§ 3. Oprichting en rechtspersoonlijkheid	157
§ 4. VN, NAVO en EU.....	159
§ 4.1. <i>VN</i>	160
§ 4.2. <i>NAVO</i>	161
§ 4.3. <i>EU</i>	163
§ 5. Status van internationale organisaties	164
§ 5.1. <i>De organisatie</i>	164
§ 5.2. <i>De staf</i>	166
§ 5.3. <i>Nationale vertegenwoordiging</i>	168
§ 6. Krijgsmacht en internationale organisaties	168
§ 6.1. <i>De staf</i>	169
§ 6.2. <i>Vredesmachten</i>	170
§ 7. Conclusie	173
DEEL II Conclusie.....	175
DEEL III Militair-operationeelrechtelijk perspectief	177
Hoofdstuk 10 ‘Law of visiting forces’ in het militair operationeel recht	179
§ 1. Inleiding.....	179
§ 2. Militair recht en militair operationeel recht	179
§ 2.1. <i>Omschrijving</i>	180
§ 2.2. <i>Ontwikkeling van het militair operationeel recht</i>	181
§ 3. ‘Law of visiting forces’ binnen het militair operationeel recht	183
§ 3.1. <i>Rechtsgrondslag buitenlands verblijf troepen</i>	183

§ 3.2. <i>Statusregeling</i>	185
§ 4. Conclusie	189
Hoofdstuk 11 Begrippen.....	191
§ 1. Inleiding.....	191
§ 2. In de uitoefening van de dienst	191
§ 2.1. <i>Reikwijdte dienstuitoefening</i>	192
§ 2.2. <i>Bevoegdheid tot vaststelling dienstuitoefening</i>	194
§ 3. Bevelsbevoegdheden	196
§ 4. Conclusie	200
Hoofdstuk 12 Analyse van de rechtsgrondslagen.....	202
§ 1. Inleiding.....	202
§ 2. Beschermingsfunctie.....	203
§ 3. Context extraterritoriaal verblijf	206
§ 3.1. <i>Steunverlening bij gewapend conflict</i>	208
§ 3.2. <i>Analyse, crisisbeheersing</i>	212
§ 3.3. <i>Analyse, internationale militaire samenwerking</i>	214
§ 4. Misdragingen tijdens VN-crisisbeheersingsoperaties	216
§ 5. Conclusie	221
Hoofdstuk 13 Specifieke statusonderdelen	223
§ 1. Inleiding.....	223
§ 2 “to respect local law”	223
§ 3. Geweldgebruik.....	226
§ 3.1. <i>Statusregeling</i>	227
§ 3.2. <i>Rules of Engagement</i>	228
§ 3.3. <i>Recht op zelfverdediging</i>	229
§ 4. Claims	230
§ 5. Conclusie	233
DEEL III Conclusie.....	236
Hoofdstuk 14 Synthese en conclusie	238
§ 1. inleiding	238
§ 2. De theorie.....	238
§ 2.1. <i>The Exchange v. McFaddon als basis</i>	239
§ 2.2. <i>Functionele immuniteit overheidsfunctionarissen</i>	240
§ 2.3. <i>Instrumentele rol statusregelingen</i>	241
§ 2.4. <i>Status van troepen in perspectief</i>	242
§ 2.4.1. Steunverlening bij gewapend conflict.....	242
§ 2.4.2. Crisisbeheersingsoperaties	244
§ 2.4.3. Internationale militaire samenwerking	246
§ 3. Voorstel voor de praktijk.....	247
§ 3.1. <i>Buitenlands verblijf troepen in de toekomst</i>	248
§ 3.2. <i>Verminderen van de lasten</i>	249
§ 3.3. <i>‘Status-of-Forces Compendium’</i>	250
§ 3.3.1. Algemene toelichting.....	251
§ 3.3.2. Onderwerpen	251
§ 3.3.3. Gebruik.....	252
§ 3.3.4. Informatieverstrekking.....	253
§ 3.3.5. Verantwoording.....	253
§ 4. Conclusie	254

Samenvatting	257
Summary.....	261
Bijlage A Anglo-French Declaration, 15 December 1917.....	265
Bijlage B Overzicht crisisbeheersingsoperaties (niet VN).....	266
Bijlage C Overzicht Nederland, militaire samenwerking	274
Verdragen en andere internationale instrumenten.....	277
Besluiten en andere documenten van internationale organisaties.....	291
Jurisprudentie	295
Geraadpleegde literatuur	300